

O DOBROVOLJNOM RADU MLADIH S VISOKOM SPREMOM

ERADITI

BROJ NEZAPOSLENIH ĆE RASTI

Što mislite, koliki će biti maksimalni broj nezaposlenih u vašem mandatu? Spominje se i 400.000 ljudi.

To je kao da pitate hoće li za Novu godinu padati kiša? Broj će rasti, od toga ne bježimo. No, na početku mandata rekli smo da od broja nezaposlenih ne želimo stvarati famu. Rast broja nezaposlenih je posljedica zaustavljanja gospodarstva koje u Hrvatskoj ne funkcionira. To je činjenica. Osim

tog broja nezaposlenih koji zabrinjava, zabrinjava i broj zaposlenih koji se vode na Zavodu za mirovinsko osiguranje. Na dan gubimo oko 100 radnih mjesta. To nije dobro, priznajem, ali Vlada radi na pokretanju gospodarstva, to je upravo glavni cilj. Uz to, na stranicama HZZ-a i HZMO-a svakodnevno su dostupni svi podaci o broju nezaposlenih, ne objavljuju se samo mjesečna izvješća, sve se jasno vidi, nema fume. Ova Vlada ništa ne skriva.

za nijansu veće, što dalje?

– Sljedeći tjedan imamo veliku konferenciju o pravcima razvoja mirovinskog sustava u Hrvatskoj. Pokušat ćemo okupiti sve one koji nešto mogu o tome reći: umirovljenike, poslodavce, sindikate, institute, Svjetsku banku, fondove. Želimo dobiti široku sliku o tome kuda ćemo dalje s mirovinskim sustavom. Reforma je počela prije deset godina, s tri stupova. Nažalost, kad je 2003. to trebalo nastaviti razvijati, te povećavati izdvajanja za drugi stup, da ga se osnaži za isplatu mirovina, ostalo se na pet posto. Ove godine smo na na inicijativu umirovljeničkih udruga, temeljem promjena Zakona o mirovinskom osiguranju donesenim prošle godine uključili 27 posto u prvi mirovinski stup i automatski drugi stup ima minus za taj postotak. Moramo vidjeti kako ćemo razvijati te sustave.

Negdje ste rekli da bi ljudi sada, za mandata ove Vlade, trebali imati manje plaće kako bi u budućnosti imali veće mirovine. Što to znači?

– Nisam rekao da bi ljudi trebali imati manje plaće, nego sam rekao da mladi ljudi koji sada ulaze u tržište rada trenutkom zaposlenja trebaju razmišljati o svojoj mirovini. Naša polazna stavališta su da nema smanjenja neto plaća i nema smanjenja izdvajanja za prvi stup. I minimalne plaće i mirovine usklađene s troškovima života ostaju! S druge strane, imamo porezno opterećenje plaće. Tu ima prostora za manevar.

Što je sa Zakonom o radu? Nećete ga mijenjati?

– U ovom trenutku ne. Priskak je relativno vješt. Svi od toga očekuju magičnu formulu.

Da se ne zavaravamo, Zakon o reprezentativnosti sindikata koji se donosi je zapravo drugo ime za izmjene učinaka Zakona o radu?

– Ne bih se složio s vama jer je Zakon o reprezentativnosti sindikata i poslodavaca u procesu kolektivnog pregovaranja drugi po važnosti zakon iza ZOR-a kad govorimo o radu i radnom pravu. Dakle, taj Zakon se donosi već pet godina, imao je puno verzija, no nije bilo političke volje da se

stvar dovede do kraja. Mi smo rekli da to želimo

privesti kraju, da ga, koliko je to moguće, želimo donijeti konsenzusom. Taj je zakon specifičan jer u njemu ima dijametralno suprotnih interesa koji se nikada neće pomiriti, pa čak i između samih sindikata. Išli smo za tim da predložimo radni materijal koji bi sublimirao sve što se akumuliralo proteklih pet godina. Imali smo dosad desetak sastanaka i definirali smo reprezentativnost sindikata na nacionalnoj i granskoj razini, na razini poduzeća.

Ravnopravno pregovaranje

Da kratimo priču: taj novi zakon zapravo će omogućiti važene kolektivnih ugovora koji su istekli, što praktički izravno zadire u ZOR! U prijevodu, poslodavci će moći raskinuti kolektivne ugovore koji kronološki više ne vrijeme i bez problema otpustiti? To je potencijalno opasan zakon, na stotine tvrtki i na tisuće radnika mogu preko noći ostati bez ikakve zaštite?

– Opet se ne bih složio s vama. Problem produženog djelovanja kolektivnih ugovora nakon njihovog isteka je problem na koji su mnogi ukazivali. Trebamo riješiti produženo djelovanje kolektivnih ugovora jer je nepridno da svaka strana koja sudjeluje u pregovorima o kolektivnom ugovoru može ih otkazati tijekom primjene, osim kad prede u produženu primjenu. U tom slučaju kolektivni ugovor se primjenjuje dok se ne potpiše novi. Taj dio će se riješiti kroz Zakon o reprezentativnosti jer se donosjenjem tog Zakona mijenjaju i neki članci Zakona o radu. Uglavnom, mi predlažemo ukidanje instituta produžene primjene kolektivnog ugovora. Dakle, on može postojati, ali ne može biti besko-

načan.

Može se dogoditi da se radnici zbog toga nadu na vjetrometini? Kritičari

s ljevice kažu da je ovo što vi provodite tvrdi neoliberalni koncept koji pogoduje isključivo kapitalu!

– Ne bih se složio. Kolektivno pregovaranje je garancija socijalnog mira. Svaki poslodavac će radije sjesti za stol i razgovarati sa sindikatom nego riskirati štrajk ili nekakve druge mjere. Kad pregovarate, morate biti pravedni prema sebi i drugima. Paradoksnog članka 262. je da kada je donesen, goriljivi zagovornici tog članka su bili poslodavci. Poslodavci su branili taj institut jer su imali potpisane kolektivne ugovore otprije koji su im odgovarali. Sad je obrnuto jer je ekonomska situacija lošija, a kolektivni ugovori su sklapani u vrijeme kad nam je bilo bolje. Moramo to uravnotežiti i omogućiti ravnopravno pregovaranje. Produžena primjena kolektivnog ugovora će i dalje postojati, ali neće biti beskonačna. Ljudi često miješaju Zakon o radu i kolektivne ugovore. Zakon o radu je zakonodavni okvir, dok se u kolektivnom ugovoru definiraju prava. Primjer su sindikati u građevinarstvu koji su sjeli s poslodavcima. S jedne strane je bila mogućnost da će otpustiti radnike, jer nema posla, a s druge da će se dogovoriti o nižoj osnovici plaće uz ko-

rekciju nekih drugih prava, pa će se za držati sve radnike. Socijalni partneri su odabrali ovo drugo.

Očito, Zakon o radu neće se mijenjati jer ga vi u Vladi tretirate kao političko sveto pismo, a na mala čete vrata progurati neke druge promjene?

– Ma ne, nije to sveto pismo. Nije uklesan u kamen. Mi tražimo društveni dogovor. Treba slušati obje strane. Treba prikupiti sve relevantne činjenice, mišljenja i inicijative, otvoriti ćemo raspravu... Ne bježimo ni od čega. Znaite što, poslodavci su i dosad otpuštali, i uz postojeći ZOR, kad je to proizlazilo iz poslovanja. Dakle, nijedan zakon to ne može spriječiti, niti pogodovati. Kao što smo rekli ova Vlada se opredijelila za socijalni dijalog i na tome ćemo inzistirati u donošenju svih odluka.

DRŽAVNE INSTITUCIJE MORAJU BRŽE REAGIRATI

Ljudi se pitaju kako je moguće slučaj poput Brune Orešara – toliko problema je vezano uz njega, firme mu propadaju (Jadranski, Resort) radnici su mjesecima obespravljeni, prosvjeduju na ulici, a njemu ni dlaka s glave ne padne. Dokle

mogu trajati takve nepravde, da privatnik radi što god hoće s ljudskim sudbinama?

– Mi smo pokazali već i na Diokiju da smo se opredijelili za očuvanje radnih mjesta. Iako, uvijek kod privatnog vlasništva imate problem što država nije

vjerovnik pa ne može intervenirati. Ali, s druge strane malo je čudno da institucije države nisu u ovim slučajevima bile dovoljno efikasne. To jest problem. Država mora biti brža.

Jačanjem Državnog inspektorata borit ćemo se protiv rada na crno – Mirando Mrsić